

Zespół Klasztorny Bernardynów - widok na kościół

„Węzeł trzeci”

Kościół Bernardynów pw. Podwyższenia Krzyża Świętego

Ulicą Franciszkańską idziemy w kierunku Bernardyńskiej mając po prawej ręce budynki średniowiecznego młyna przebudowane na domy mieszkalne, a po lewej mur klasztorny. Znowu dochodzimy do ulicy Bernardyńskiej. Obecny kościół Bernardynów powstał dla bernardynek z fundacji księżnej Barbary Sanguszkowej w latach 1747-1776 przy starszym klasztorze (1680 r.). Kościół zbudowano z wykorzystaniem materiału rozbiórkowego z zamku tarnowskiego. W klasztorze bernardynek ostatnie lata życia spędziła na tzw. dewocji zaprzyjaźniona z fundatorką Elżbieta Drużbacka, najwybitniejsza polska poetka czasów saskich (zm. 1765). W 1783 r. po kasacji tarnowskich bernardynek kościół został przejęty przez Fundusz Religijny i sześć lat później oddany o. bernardynom. Kościół jest barokowy, jednonawowy, z prostokątnym prezbiterium. Wnętrze nakryte sklepieniami kolebkowymi z lunetami o przęsłach przedzielonych gurtami. Przy nawie od zachodu w przyziemiu przedsionek, na piętrze chór muzyczny (dawniej oratorium zakonne) wysunięty do wnętrza i wsparty na szerokim łuku. Polichromię w 1895 r. namalował Antoni Gućwa. Ołtarz główny wykonany w tradycji barokowej z 1 ćw. XIX w., w polu środkowym rzeźbiony krucyfik z XVII wieku, cztery ołtarze boczne, neobarokowe z końca XIX stulecia. W 1954 r. w dawnym skarbczyku urządzono kaplicę Miłosierdzia Bożego i Matki Bożej Bolesnej, w której umieszczono słynący łaskami obraz Pana Jezusa cierpiącego z początku XVI w. W korytarzu klasztoru przy zakrystii znajduje się tryptyk ołtarzowy z pierwszej połowy XVII w. z obrazem Matki Bożej z Dzieciątkiem i goździkiem z pierwszej połowy XVI w.

W okresie świąt Bożego Narodzenia w klasztorze zobaczyć można dużą, mechaniczną szopkę, a na dziedzińcu żywą szopkę z minioogrodem zoologicznym. Wszystkim odwiedzającym klasztor ze swojej statuy na dziedzińcu błogosławi św. Franciszek z Asyżu.

Krzysztof Moskal

REGION TARNOWSKI

„Sznur bernardyński”

Tarnowskie Centrum Informacji - I miejsce w konkursie Polskiej Organizacji Turystycznej na najlepszy punkt IT w 2008, 2010, 2012, 2013 oraz 2015 roku!

Odnaka honorowa Ministra Sportu i Turystyki „za zasługi dla turystyki” w 2008 roku

Wyróżnienie dla strony www.it.tarnow.pl w konkursie „Złote Formaty 2008”

Dostarczamy kompleksowe i aktualne informacje o ofercie turystycznej Tarnowa i regionu.

W siedzibie TCI, Rynek 7 w Tarnowie, dostępne są:

- sala konferencyjna (max. 50 osób)
- mapy i przewodniki turystyczne
- tanie pokoje gościnne 1, 2, i 3 - osobowe
- wypożyczalnia rowerów
- przewodniki audio MP3
- przechowalnia bagażu

WYDAWCA:

© Tarnowskie Centrum Informacji 2016
Rynek 7, 33-100 Tarnów
tel.: 14 688 90 90, fax: 14 688 90 92
mail: centrum@it.tarnow.pl
www.it.tarnow.pl
www.tarnow.travel

Pomnik Trzech Janów

Bernardyni, czyli Zakon Braci Mniejszych, jak wszystkie gałęzie zakonu franciszkańskiego noszą na biodrach sznur z trzema węzłami symbolizującymi trzy śluby zakonne: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa. Przy naszej trasie śladami tarnowskich bernardynów znajdują się właśnie trzy przystanki jak trzy węzły na sznurze bernardyńskim. Bernardyni, których charyzmatem jest przebywanie i apostołstwo wśród prostego ludu są najstarszym i najdłuższym działającym zakonem w Tarnowie.

Grób fundatora

Rozpoczynamy przy pomniku Trzech Janów w północnej nawie bazyliki katedralnej wykonanym przez Bartłomieja Berecciego. Pełnoplastyczna postać Jana Amora z Tarnowa (zm. 1500), fundatora klasztoru Bernardynów w Tarnowie znajduje się po jego lewej stronie. W 1459 r. wraz ze swoim bratem ks. Janem Rafałem sprowadził on do Tarnowa ten zakon.

„Węzeł pierwszy”

Dawny kościół pw. Matki Bożej Śnieżnej

Bernardyni zgodnie ze swoją regułą powinni byli mieszkać poza murami miasta. Tuż za nimi więc Jan Amor z Tarnowa wystawił im drewniany kościół pw. Matki Boskiej Śnieżnej z klasztorem. Kilka lat później rozpoczęła się budowa kościoła murowanego. Z bazyliki katedralnej dojdziemy do niego przechodząc po przekątnej przez plac Katedralny i Rynek. Następnie wejdziemy w ulicę Zakątną, którą dojdziemy do Małych

Dawny Kościół oo. Bernardynów - prezbiterium

Nowy Kościół Bernardynów - widok z kruchty

Schodów. Po zejściu nimi znajdziemy się przy ulicy Bernardyńskiej i po przejściu na drugą stronę skierujemy się w lewo, gdzie stoi duży klasycystyczny budynek będący pierwotnie bernardyńskim kościołem wzniesionym w 1468 r. w stylu późnogotyckim. Z drugiej jego strony zobaczymy zakończony trójbocznie prezbiterium, wzmocnione przyporami. Do kościoła od strony południowej przylegał trójskrzydłowy, piętrowy klasztor, zamykający wraz z kościołem przestrzeń prostokątnego wirydarza. Zachowało się z niego jedno skrzydło. W 1671 r. do północnej ściany kościoła dostawiono barokową kaplicę pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. W 1789 roku decyzją władz zaborczych kościół i klasztor zostały opuszczone przez zakonników. Na pewien czas przejęło je wojsko. W latach 1823-1825 budynek kościoła przebudowano w stylu klasycystycznym wprowadzając poziome podziały w jego wnętrzu, wyburzono łączące się z nim skrzydła klasztoru. W budynku kościoła mieściły się sądy (lata 1826-1930) a następnie magistrat (lata 1931-1960). W 1942 roku regotyżowano prezbiterium. Od 1964 na parterze dawnego kościoła znajduje się kaplica Kościoła polsko-katolickiego.

W dawnym klasztorze bernardyńskim przez ponad trzysta lat mieszkało, pracowało i modliło się wielu zakonników, w tym zmarli w opinii świętości br. Jan Wiktoryn Melsztyński i o. Antoni Ricinus. Wszyscy spoczywają pochowani w krypcie pod kościołem. Według historyka zakonu ks. Kamila Kantaka w klasztorze tarnowskim gwardianem był m.in. św. Szymon z Lipnicy.

Kaplica Miłosierdzia Bożego i Matki Bożej Bolesnej

„Węzeł drugi”

Kaplica Więzienia Chrystusa

Od ulicy Bernardyńskiej schodzimy w dół ulicą Franciszkańską kierując się do miejsca, gdzie znajdują się baraki Pracowni Konserwacji Zabytków. W XV-wiecznym murze, przy którym one stoją, widoczne są zamurowane otwory. Tam właśnie stała Kaplica Więzienia Chrystusa wybudowana w 1654 r. staraniem gwardiana o. Antoniego Szumlańskiego. Powstała ona w dużej piwnicy o przeznaczeniu obronnym znajdującej się przy południowym odcinku muru klasztorowego. Służyła jako kaplica cmentarza znajdującego się między murem klasztoru a rzeczką Młynówką płynącą po południowej stronie miasta. Wykorzystywana była także w czasie misterii Wielkiego Tygodnia. Na początku XVIII w. zbudowano jej część nadziemną, zwaną Praetorium czyli Ratuszem Piłata. Po opuszczeniu klasztoru przez zakonników kaplica przestała być używana do celów sakralnych. W 1792 roku uległa zniszczeniu w pożarze. Ostatnie jej pozostałości przy ul. Franciszkańskiej zostały rozebrane w drugiej połowie XX w. Kaplica ta mogła dać początek przekonaniu o istnieniu podziemnego połączenia klasztoru z zamkiem na Górze św. Marcina.